

Esther van Fenema

Tabaksfabrikanten veroorzaken willens en wetens een breinziekte

MATS VAN SOOLINGEN

Sta op tegen de industrie

Ik ben fan van longarts Wanda de Kanter. Niet alleen omdat ze onze jeugd wil beschermen tegen dat vermaledijde roken, maar omdat ze op buitengewoon scherpe en moderne wijze actievoert. Als voorzitter van de Stichting Rookpreventie Jeugd stimuleert ze Nederland om en masse aangifte te doen tegen de tabaksindustrie. ‘Huisartsen, specialisten, tandartsen, fysiotherapeuten, (academische) ziekenhuizen, patiëntenverenigingen en gezondheidsfondsen willen allemaal dat de tabaksproducenten zich voor de rechter verantwoorden voor hun misdadige praktijken’, aldus de actiesite sickofsmoking.nl. Dat roken het meest schadelijke is wat je kunt doen, leidt tegenwoordig geen twijfel meer. Maar wat moet je doen als (long)arts als je dagelijks de dramatische gevolgen in je spreekkamer ziet? Je spreekt je patiënten erop aan en voert motiverende gesprekken in de hoop dat ze stoppen. Maar je observeert intussen ook de schrijnende verschillen tussen bevolkingsgroepen: hoe lager het opleidingsniveau en de sociale klasse, hoe groter de kans op een ongezonde leefstijl, met alle gezondheidsrisico's van dien. We knijpen onze ogen toe bij de inmiddels sleetse vrijheidsmantra. Maar die zogenaamde vrijheid die we in onze maatschappij als hét heilig huisje beschouwen, begint steeds meer op ernstige verwaarlozing te lijken, met name als het dus gaat om de sociale onderklasse. De tabaksindustrie maakt hier dankbaar misbruik van en veroorzaakt middels het principe van de vrije markt willens en wetens een breinziekte, die we volgens de DSM-5 gewoon verslaving noemen. De tabaksindustrie – met steun van banken, investeringsmaatschappijen, beleggingsfondsen en dergelijke – heeft meer invloed gekregen op de publieke gezondheid dan artsen, ziekenhuizen en gezondheidswetenschappers.

Iedereen staat erbij en kijkt ernaar. Je zou zeggen dat de politiek dergelijke maatschappelijke misstanden per direct aan banden legt. Maar het komen en gaan van politici met vaak onvoldoende echte dossierkennis veroorzaakt al jarenlang een dodelijke impasse. Met een eindeloze stroom onderzoeken en rapporten wordt verbloed dat de politiek steeds meer naar de pijpen van de grote ondernemingen danst, de ‘lobbycratie’. Hiermee wordt de vaak onzichtbare en bepalende invloed van belangengroepen van grote multinationals op de politieke besluitvorming bedoeld. De zoveelste taskforce gaat aan de slag met ‘knel- en verbeterpunten’, met als naargeestig doel dat in de dagelijkse praktijk niets verandert. Ondertussen komen velen vroegtijdig aan hun eind door de tabak en worden jongeren middels doelbewuste ‘kindermarketing’ verslaafd gemaakt om de dode rokers te vervangen zodat de schoorsteen van de tabaksindustrie blijft roken.

Als de politiek niet beweegt en je als arts op individueel niveau onvoldoende invloed kunt uitoefenen om deze maatschappelijke misstand aan te pakken, is de vraag: wat nu?

Als specialist is het namelijk je plicht om niet alleen de gezondheid van de patiënt te bevorderen maar ook die van de gemeenschap als geheel.

De gerichte aanval van De Kanter cum suis op de tabaksindustrie is dan ook de enige logische en effectieve vervolgstap, tenminste als je je verantwoordelijkheid als zorgverlener serieus neemt.

Ik hoop van harte dat velen haar voorbeeld volgen en daadwerkelijk opstaan tegen deze industrie die onze patiënten bewust ziek wil maken.

PS KNMG, waarom doen jullie niet mee? ■